

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel wydania

Pierwszym z celów, jakie realizuje przedmiotowa nowelizacja ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym (zwanej dalej także jako: „projekt ustawy”), jest jej rozszerzenie o inwestycje związane z dostosowaniem Podziemnego Magazynu Ropy i Paliw Góra w Górze (gmina Inowrocław) (zwanego dalej także: „magazynem kawernowym” lub „PMRiP „Góra””) do wymagań dostępności fizycznej zgromadzonych w tym magazynie zapasów interwencyjnych (zapasy obowiązkowe i zapasy agencyjne), określonej w art. 3 ust. 12 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 411), zwanej dalej „ustawą o zapasach ropy naftowej”. Przedmiotowa ustawa stworzyła ramy prawne umożliwiające realizację polityki rządu w zakresie wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie inwestycji związanych z sektorem naftowym.

Co do zasady rozszerzenie katalogu inwestycji będzie bazowało na tych samych ułatwieniach inwestycyjnych, co inwestycje PERN oraz przyjęty przez RM projekt nowelizacji UD 124, dla których przeprowadzono w tych projektach test proporcjonalności. Trzeba podkreślić, że projektowane regulacje wprowadzają inwestycje, które są nadrzędne dla inwestycji już uwzględnionych w ustawie. Celem specustawy jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego państwa poprzez inwestycje zmierzające do:

- 1) rozbudowy lub przebudowy bezzbiornikowych pojemności przeznaczonych do magazynowania ropy naftowej lub paliw wykorzystywanych jako magazyn w Górze wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi;
- 2) budowy otworowej kopalni soli kamiennej na obszarze złoża soli kamiennej Lubień Kujawski wraz z infrastrukturą niezbędną do jej obsługi;
- 3) budowy rurociągów ropy naftowej, produktów naftowych, solanki lub wody technologicznej w celu zmiany trasy istniejących rurociągów ropy naftowej, produktów naftowych, solanki lub wody technologicznej albo ich odbudowy, rozbudowy,

przebudowy, remontu, rozbiórki lub zmiany sposobu użytkowania wraz z infrastrukturą niezbędną do ich obsługi.

Obowiązująca obecnie treść specustawy naftowej uwzględniała w katalogu inwestycje rurociągowo, które mają służyć możliwości wyłoczenia produktów naftowych z przedmiotowego magazynu kawernowego (np. łącznik paliwowy magazyn kawernowy w Góra – Wielowieś). Skoro uwzględnia się w pierwotnej treści specustawy naftowej inwestycję, która jest jednym z elementów powyżej wymienionych głównych inwestycji, to tym bardziej jej zakresem powinny być objęte inwestycje, które gwarantują zabezpieczenie pojemności magazynowych pod ropę naftową i produkty naftowe i zabezpieczenie mediów niezbędnych do obsługi tego typu magazynu (solanka, woda technologiczna).

Wskazać należy, że w specustawie naftowej skorzystano z rozwiązań przewidzianych już w innych ustawach regulujących w specjalny sposób proces przygotowywania i realizacji inwestycji. Wprowadzając rozwiązania do przepisów tej ustawy dokonano oceny ich przydatności w kontekście celu, jakim jest usprawnienie procesu inwestycyjnego i zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej. Zmiany rozwiązań przewidzianych w niniejszej ustawie wynikają z konieczności ich dostosowania do specyfiki strategicznych inwestycji w zakresie infrastruktury naftowej lub zdiagnozowania problemów ze stosowaniem tych rozwiązań (w szczególności w zakresie regulacji dotyczącej kluczowego obszaru, tj. Prawa geologicznego i górniczego). Dokonano analizy dotychczasowych rozwiązań ujętych w specustawie naftowej, a także wprowadzono modyfikację tych rozwiązań lub nowe regulacje, pod kątem specyfiki inwestycji wprowadzanych niniejszym projektem. Podkreślić należy także, że przy instytucjach, które zapewniają sprawne realizacje i przygotowanie strategicznych inwestycji w sektorze naftowym i jednocześnie ingerują w prawa i wolności innych podmiotów zdecydowano się na ich wprowadzenie jedynie w zakresie niezbędnym do realizacji celu. W przypadku, gdy w specustawie naftowej przewidziano ingerencję w prawa lub wolność innych podmiotów, jasno określono, na czym ta ingerencja może polegać, wprowadzono mechanizmy limitujące jej zakres (zastosowanie odpowiednich wyłączeń ujętych w projekcie), a także zapewniono odpowiednią rekompensatę (w najszerszym możliwym zakresie w przypadku inwestycji ujętych w projekcie). Wprowadzone rozwiązania są konieczne, adekwatne i proporcjonalne do realizacji celu

jakiemu mają służyć – bezpieczeństwa energetycznego państwa. Zauważyć należy, że nie istnieją na ten moment alternatywne rozwiązania pozwalające na osiągnięcie wyżej wymienionego celu, a projektowane regulacje nie stanowią nadmiernego ograniczenia konstytucyjnie zagwarantowanych praw, takich jak prawo własności albo inne prawa majątkowe (art. 21 ust. 1 oraz art. 64 ust. 1 Konstytucji). Ponadto podkreślić należy, że wzrost legalnego obrotu paliwami, który jest bezpośrednim wynikiem prowadzonej z sukcesami walki z „szarą strefą”, oraz postępujący proces dywersyfikacji dostaw ropy naftowej do Polski, oznaczają zwiększone zapotrzebowanie na pojemności magazynowe, co przekłada się na realne problemy z pozyskaniem pojemności magazynowych pod zapasy interwencyjne ropy naftowej i paliw wymagane do utworzenia przez producentów i handlowców oraz Agencję Rezerw Materiałowych.

Dostępność powierzchni magazynowych na terytorium RP jest kluczowym warunkiem utrzymywania wymaganej ilości zapasów interwencyjnych ropy naftowej i paliw, będących głównym instrumentem w strukturze systemu bezpieczeństwa zaopatrzenia w ropę naftową i paliwa na wypadek kryzysu. W szczególności kryzys związany z dostawami zanieczyszczonej ropy naftowej z Federacji Rosyjskiej w 2019 r. pokazał kluczową rolę, jaką pełnił w tym kryzysie magazyn kawernowy w Górze łącznie z infrastrukturą rurociągową PERN S.A. Jest to jedyny w Polsce kawernowy magazyn należący do PKN ORLEN S.A. na węglowodory ciekłe o łącznej pojemności ok. 6,1 mln m³ (w tym na ropę naftową ok. 4,2 mln m³ i ok. 1,9 mln m³ na paliwa). Pojemności tego magazynu stanowią ok. 51% krajowych pojemności na ropę naftową i 34% pojemności na paliwa ciekłe. Sama technologia magazynowania bezzbiornikowego (kawernowego) stanowi bardziej ekonomiczną i bezpieczną dla środowiska naturalnego niż tradycyjne magazynowanie zbiornikowe i jest w sposób naturalny predestynowana do długoterminowego magazynowania węglowodorów ciekłych stanowiących zapasy interwencyjne.

Obecnie dostępne pojemności magazynowe pokrywały potrzeby sektora naftowego do końca 2018 r. Zarówno Agencja Rezerw Materiałowych, jak i Spółki sektora naftowego, zgłaszały problemy z uzyskaniem usługi magazynowej na rok 2019 i lata kolejne. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na ograniczony dostęp do pojemności magazynowych były, utrzymujące się w latach 2016 i 2017, niskie notowania ropy

naftowej oraz produktów naftowych, które spowodowały nagromadzenie dużych ilości zapasów handlowych (spekulacyjnych) w systemie magazynowym.

Rosnące zapotrzebowanie na pojemności magazynowe przeznaczone na ropę naftową i produkty naftowe potwierdza także opracowana przez Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych „Prognoza krajowego zapotrzebowania na paliwa oraz na pojemność magazynową dla zapasów interwencyjnych i obrotowych paliw i ropy naftowej na okres 10 lat (na lata 2020–2029)”, która w tym okresie zakłada dalszy wzrost poziomu konsumpcji paliw ciekłych w Polsce średnio o 3% r/r w perspektywie do 2023 r., a w okresie od 2024 r. do 2027 r. od 2% do 1% w relacji r/r, co w sposób naturalny przełoży się na wzrost zapotrzebowania na pojemności magazynowe pod zapasy interwencyjne oraz handlowe. Według prognozy ARM szacunkowa wielkość zapotrzebowania na pojemności magazynowane pod zapasy interwencyjne paliw i ropy naftowej w latach 2020–2029 wzrośnie ogółem z ok. 9,3 mln m³ do 10,7 mln m³, tj. o ok. 15% (1,4 mln m³). Uwzględniając także rosnące zapotrzebowanie na pojemności przeznaczone na zapasy operacyjne, szacuje się, że w latach 2020–2029 nastąpi całkowity wzrost zapotrzebowania na pojemności magazynowe z 14,2 mln m³ w 2020 r. do 15,9 mln m³ w 2029 r., tj. o ok. 12% (1,7 mln m³).

Wzrost zapotrzebowania na usługę magazynowania ropy naftowej i paliw wymaga podjęcia działań mających na celu zapewnienie odpowiedniej rozbudowy powierzchni magazynowych. Przewiduje się, że efekt podejmowanych działań inwestycyjnych mających na celu rozbudowę infrastruktury magazynowej z uwagi na charakter tego rodzaju inwestycji będzie odczuwalny dopiero w roku 2020 i kolejnych latach – w postaci zwiększenia dostępnych pojemności magazynowych.

Ze względu na specyfikę bezzbiornikowego magazynowania węglowodorów ciekłych i jego całkowitą odmienność względem magazynowania zbiornikowego, jedynym niedostosowanym w pełnym zakresie posiadanych pojemności nominalnych magazynem do wymagań ustawowych określających dostępność fizyczną zgromadzonych w magazynie zapasów interwencyjnych jest obecnie PMRiP „Góra”.

Właściciel PMRiP „Góra”, w ramach prowadzonego wieloletniego procesu inwestycyjnego, dostosował magazyn kawernowy do możliwości technicznych w zakresie szybkości wytłoczenia zapasów interwencyjnych spełniając obecny wymóg

ustawowy, tj. możliwości wytlóczenia zapasów ropy naftowej w okresie 150 dni i paliw w okresie 90 dni. W praktyce oznacza to, że w magazynie o łącznej pojemności nominalnej ok. 6 mln m³ utrzymywane mogło być w 2019 r. ok. 4,5 mln m³ zapasów interwencyjnych, a w pozostałym zakresie (o obniżonej sprawności wytłaczania) tylko zapasy operacyjne (handlowe).

W związku z powyższym oraz rosnącym deficytem pojemności magazynowych przeznaczonych na węglowodory ciekłe, w połowie 2019 r. podjęto decyzję o nowelizacji przepisów ustawy o zapasach ropy naftowej, której celem było zapobieżenie sytuacji niedoboru pojemności magazynowych dla podmiotów prowadzących działalność na rynku naftowym i wsparcie procesu inwestycyjnego dotyczącego magazynu kawernowego, aby umożliwić wykorzystywanie w okresie przejściowym, tj. do 2029 r., cały jego potencjał magazynowy do utrzymywania zapasów interwencyjnych.

Mając na uwadze fundamentalne odrębności w zakresie funkcjonowania magazynu kawernowego i magazynów zbiornikowych oraz istotne bariery inwestycyjne identyfikowane w procesie jego modernizacji, właściciel PMRiP „Góra” uzyskał wydłużenie o kolejne lata terminów przejściowych dla osiągnięcia docelowych parametrów technicznych magazynu kawernowego zapewniających od 2029 r. dostępność fizyczną zgromadzonych w nim zapasów interwencyjnych w czasie 90 dni dla ropy i paliw i możliwość wykorzystywania pod zapasy interwencyjne w tym okresie przejściowym ok. 1,5 mln m³ pojemności magazynu kawernowego w obniżonej sprawności wytłaczania.

Jednakże skomplikowany, wysoce kapitałochłonny, wieloletni program inwestycyjny dotyczący PMRiP „Góra”, który w horyzoncie czasowym od 2029 r. ma zapewnić możliwość wykorzystywania całej pojemności nominalnej tego magazynu kawernowego, wymaga istotnego wsparcia legislacyjnego poprzez objęcie tych inwestycji ułatwieniami inwestycyjnymi, jakie zostały wprowadzone niniejszą ustawą i pierwotnie przeznaczonych wyłącznie dla inwestycji rurociągowych PERN S.A. Strategiczne znaczenie PMRiP „Góra” i jego wykorzystanie do: (1) magazynowania zapasów obowiązkowych oraz agencyjnych, (2) bieżącego zarządzania i optymalizowania pracy rafinerii PKN ORLEN S.A. w Płocku oraz, jak pokazał kryzys z połowy 2019 r. dotyczący dostaw zanieczyszczonej ropy z kierunku wschodniego, (3) bilansowania (buforowania) całego systemu logistycznego ropy naftowej PERN S.A. – w pełni

uzasadniają uznanie procesu dostosowania tego magazynu kawernowego do wymagań ustawy o zapasach ropy naftowej w zakresie dostępności fizycznej zapasów interwencyjnych jako strategiczną inwestycję w sektorze naftowym, która powinna być objęta materia nowelizowanej ustawy. Osiągnięcie zdolności wytłaczania paliw i ropy z kawern solnych dla całej pojemności magazynu przy równoległym zachowaniu ciągłości dostaw solanki handlowej zabezpieczającej ciągłość produkcji przez zakłady chemiczne może nastąpić tylko i wyłącznie po zrealizowaniu budowy kolejnej kopalni soli na złożu Lubień Kujawski w ramach realizowanego obecnie projektu budowy takiej infrastruktury wydobywczej w ramach Grupy Kapitałowej ORLEN. Nowy, trzeci zakład górniczy wraz z kompleksową infrastrukturą liniową, tj. ujęciem wody, rurociągami wody technologicznej i rurociągami solanki będzie w stanie wyprodukować wolumenty solanki na potrzeby wytlóczeń interwencyjnych z całej pojemności magazynu podziemnego, przy równoczesnym zabezpieczeniu ciągłości dostaw solanki na potrzeby przemysłu chemicznego. Przyspieszenie prac związanych z realizacją tej inwestycji jest konieczne dla funkcjonowania magazynu kawernowego z uwagi na przewidywany spadek dostępności frontów solankowych w kopalniach soli IKS Solino S.A. (wyczerpywanie się dostępnych złóż, z których można produkować solankę) już od roku 2025, co wynika z wykonanych badań i ekspertyz złóż wykonanych na złożu Mogilno i Góra. Jednocześnie czas budowy około 150 km rurociągów koniecznych do zapewnienia dostępności magazynu i zgromadzonych tam ropy i paliw, wynosi obiektywnie około 2,5–3 lata, co przy skomplikowanych procedurach prawnych może negatywnie wpłynąć na skuteczne jego przeprowadzenie w wymaganym terminie. Dotychczasowe doświadczenia w budowie liniowej infrastruktury naftowej (rurociągi ropy naftowej i paliw ciekłych) wskazują, że w Polsce proces uzyskiwania dostępu do nieruchomości pod budowę takiej strategicznej infrastruktury jest determinowany między innymi niejasnym lub nieuregulowanym prawnie statusem tych nieruchomości, co może ww. uśrednione okresy potrzebne do realizacji tych inwestycji wielokrotnie wydłużać, generując duże opóźnienia w ich realizacji lub nawet skutecznie blokować ich realizację oraz skutkować powstawaniem dodatkowych nieuzasadnionych kosztów po stronie inwestorów. W kontekście harmonogramu dostosowania magazynu kawernowego do wymagań ustawy o zapasach ropy naftowej konieczne jest więc optymalne ukształtowanie otoczenia regulacyjnego dla tego zespołu inwestycji tak, aby zostały one zrealizowane bez zmaterializowania się opisanych ryzyk inwestycyjnych.

Objęcie wskazanych w ustawie inwestycji szczególnym reżimem prawnym jest istotne ze względu na fakt, że właściciel PMRiP „Góra”, usiłując dostosować magazyn kawernowy do wymagań ustawy o zapasach ropy naftowej napotyka na niezależne od niego bariery inwestycyjne, które wpływają istotnie na harmonogram inwestycyjny oraz koszty realizacji inwestycji. Jest to szczególnie zauważalne przy inwestycjach liniowych (np. rurociągi produktów naftowych, rurociągi solankowe, wody technologicznej) czy inwestycjach dotyczących otworów eksploatacyjnych i trudnościach związanych z nabywaniem praw do dysponowania nieruchomościami. W przypadku inwestycji rurociągowych (liniowych) prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane (prawa do nieruchomości) są to prawa przesyłu polegające na uzyskaniu od właścicieli poszczególnych działek leżących na trasie rurociągów zgody na budowę na ich terenie rurociągów z infrastrukturą towarzyszącą wraz z zapewnieniem zgody na możliwość wejścia na teren w celu dokonania potencjalnych prac serwisowych lub naprawczych. Na części z działek inwestor musi pozyskać prawo własności – są to działki, na których będą zlokalizowane stacje zasuw oraz pompownie podporowe, co wynika z konieczności zapewnienia inwestorowi możliwie pełnej kontroli nad tymi strategicznymi elementami całego systemu wydobywczo-przesyłowego solanki oraz węglowodorów ciekłych. Wykonanie tych inwestycji na podstawie obowiązujących ogólnych przepisów regulujących proces inwestycyjny oznaczałoby konieczność przeprowadzenia wieloletniego procesu przygotowania inwestycji oraz ryzyko braku dostosowania do wymogów ustawy o zapasach ropy naftowej nawet mimo wydłużonych terminów dostosowania do wymogów dostępności fizycznej. Miałoby to wpływ na ograniczenie pojemności magazynowych, które stanowią istotny wkład dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego państwa.

Ponadto należy zauważyć, że obowiązujące ogólne przepisy nie są dostosowane do przygotowania i realizacji tak złożonych inwestycji, jakim jest dostosowanie jedynego w Polsce magazynu kawernowego, a rozproszony charakter tych regulacji uniemożliwia sprawne przygotowanie i przeprowadzenie tych inwestycji. Inwestor odpowiedzialny za przygotowanie takich inwestycji musi liczyć się z koniecznością wszczynania szeregu nieskoordynowanych ze sobą postępowań administracyjnych, których ostateczne i prawomocne zakończenie może trwać nawet kilka lat. W szczególności trzeba podkreślić, że inwestycje związane z magazynem kawernowym ściśle podlegają

reżimowi ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020 r. poz. 1064 i 1339), zwanej dalej: „Prawem geologicznym i górniczym”.

Mając na uwadze powyższe, projekt ustawy przewiduje rozszerzenie wykazu strategicznych inwestycji w sektorze naftowym zawartych w załączniku do zmienianej ustawy o wskazanie możliwe precyzyjnego zakresu inwestycji w PMRiP „Góra”. Obejmuje on m.in. inwestycje w rozbudowę lub przebudowę części magazynowej w Górze, części wydobywczej - Kopalni Soli w Górze oraz Kopalni Soli w Mogilnie, budowę nowej otworowej kopalni soli kamiennej na obszarze złoża soli kamiennej w Lubieniu Kujawskim, a także możliwość przebudowy lub rozbudowy istniejących rurociągów ropy naftowej lub produktów naftowych łączących magazyn kawernowy z systemem rurociągowym PERN S.A. Trzeba podkreślić, że kluczową kwestią dotyczącą rozbudowy pojemności magazynowych w magazynie kawernowym jest zapewnienie medium służącego do obsługi tego typu magazynu, czyli solanki, używanej do wytlaczania ropy naftowej i paliw z kawern magazynowych. W celu dostosowania całej pojemności nominalnej magazynu kawernowego do sprawności wytlaczania zapasów interwencyjnych w perspektywie 2029 r. i utrzymanie tej sprawności w kolejnych latach konieczne jest zwiększenie dostępności frontu solankowego, do którego pozyskania – oprócz rozbudowy istniejących kopalni w Górze i Mogilnie – będzie konieczne uruchomienie nowej kopalni soli na złożu Lubień Kujawski. Ciąg technologiczny funkcjonowania magazynu kawernowego i powiązanej z nim kopalni soli polegający na zatłaczaniu i wytlaczaniu ropy i paliw z kawern, bezwzględnie wymaga zapewnienia także infrastruktury niezbędnej do stałego odbioru solanki przez przemysł chemiczny zlokalizowany w sąsiedztwie magazynu kawernowego (ANWIL S.A.; CIECH S.A.). Do pozyskiwania solanki konieczne jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury dla wody technologicznej (ujęcia wody, pompowanie oraz rurociągi) służącej do pozyskiwania (ługowania) solanki.

Dopełnieniem wymaganego zespołu inwestycji w modernizację magazynu kawernowego jest budowa nowych lub modernizacja istniejących rurociągów ropy naftowej i paliw, z wykorzystaniem których następuje wydawanie węglowodorów z magazynu na rynek. W tym elemencie zakłada się objęcie ustawą rozbudowy lub przebudowy istniejącego połączenia rurociągowego dla ropy naftowej PMRiP „Góra” z siecią PERN S.A. w Żółwieńcu. W zakresie inwestycji w łącznik paliwowy na odcinku magazyn

kawernowy w Górze - Wielowieś, który w chwili obecnej jest wpisany do realizacji inwestycji po stronie PERN S.A., proponuje się powtórzenie jako inwestycji także po stronie inwestora będącego podmiotem magazynującym ropę i produkty naftowe w magazynie kawernowym, w celu zapewnienia większej elastyczności w zakresie realizacji tej inwestycji zarówno po stronie PERN S.A., jak i po stronie podmiotu magazynującego ropę i produkty naftowe w magazynie kawernowym, co będzie zgodne z zawartym porozumieniem inwestycyjnym w tym zakresie przez te podmioty.

W zakresie nowych rozwiązań legislacyjnych wprowadzanych projektem ustawy należy wskazać:

- rozszerzenie definicji inwestora, o każdy podmiot, który magazynuje ropę naftową lub produkty naftowe z wykorzystaniem bezzbiornikowych magazynów w rozumieniu Prawa geologicznego i górniczego oraz który w zakresie magazynowania produktów naftowych posiada do tego celu koncesję na magazynowanie paliw ciekłych w rozumieniu ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. 2020 r. poz. 833, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem energetycznym”;
- wprowadzenie możliwości realizacji przez inwestora, o którym mowa w pkt powyżej, tych inwestycji samodzielnie lub poprzez kontrolowane przez niego jednostki (spółki) zależne, którym inwestor powierzył przygotowanie i realizację części lub całości strategicznej inwestycji w sektorze naftowym, co jest szczególnie istotne przy inwestycjach dotyczących PMRiP „Góra”, w ramach których, oprócz PKN ORLEN S.A., zadania inwestycyjne realizują lub będą realizować spółki zależne Inowrocławskie Kopalnie Soli SOLINO S.A. (100% akcji posiada PKN ORLEN S.A.) lub Kopalni Soli Lubień sp. z o.o. (spółka celowa PKN ORLEN S.A. powołana do budowy i eksploatacji kopalni soli na złożu Lubień Kujawski);
- objęcie katalogiem ułatwień inwestycyjnych, przeznaczonych dotychczas jedynie dla inwestycji PERN S.A., nowych strategicznych inwestycji w zakresie modernizacji magazynu kawernowego, wskazanych w załączniku do projektu ustawy. W szczególności dotyczy to mechanizmów pozyskiwania tytułów prawnych do nieruchomości pod inwestycje strategiczne, gdzie alternatywnie istnieje możliwość ustanawiania ograniczonego prawa do korzystania z nieruchomości (o konstrukcji zbliżonej do służebności przesyłu) lub wywłaszczenie na rzecz Skarbu Państwa i ustanowienie użytkowania wieczystego na rzecz inwestora;

- uzupełnienie definicji „infrastruktury niezbędnej do obsługi” o elementy wynikające ze specyfiki dodawanych inwestycji, w szczególności w zakresie infrastruktury wodno-solankowej oraz funkcjonowania kopalni otworowych soli kamiennej;
- w ramach dodatkowych ułatwień przewidzianych projektem ustawy, które oprócz dotychczasowych rozwiązań, będą miały zastosowanie dla nowych strategicznych inwestycji naftowych, uproszczenie oraz przyspieszenie trybu dopełniania wymagań Prawa geologicznego i górniczego w zakresie:
 - a) wprowadzenia obowiązku opiniowania decyzji lokalizacyjnej dla terenów górniczych przez właściwy organ górniczy, co ma przyspieszyć wydanie decyzji i ułatwić realizację strategicznej inwestycji naftowej na późniejszych etapach jej realizacji,
 - b) wprowadzenia obowiązku informowania stron postępowania koncesyjnego tylko poprzez obwieszczenia zamieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach organów administracji oraz w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości. Proponuje się wyłączenie obowiązku pisemnego zawiadomienia każdej strony samodzielnie, gdy ich liczba przekracza 10,
 - c) skrócenie z 2 lat do 6 miesięcy, na wzór działalności geologicznej i górniczej dotyczącej węglowodorów, okresu, w jakim gmina ma obowiązek wprowadzić do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru dokumentowanego złoża kopaliny (soli kamiennej),
 - d) wydłużenie z 3 do 5 lat ważności odpowiednio prawa pierwszeństwa do ustanowienia użytkowania górniczego wymaganego do realizacji tych inwestycji oraz prawa do informacji geologicznej niezbędnej do prowadzenia działalności wymaganej do realizacji tych inwestycji,
 - e) ustalenie krótkich i efektywnych terminów rozpatrzenia wniosków o wydanie koncesji na otworowe wydobywanie soli kamiennej oraz koncesji na bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz każdej zmiany tych koncesji (odpowiednio 60 dni – koncesja wydobywcza oraz 60 dni – koncesja na magazynowanie),
 - f) wydłużenie z roku do 2 lat okresu, w jakim ważność zachowuje umowa użytkowania górniczego w przypadku braku uzyskania stosowanej koncesji powiązanej z tym tytułem do górotworu.

Jednocześnie projekt ustawy przewiduje, że inwestor, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. b i c, pokryje koszty odszkodowań związanych z wywłaszczeniem nieruchomości jak i koszty ustalenia ich wysokości.

Zgodnie z art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami celami publicznymi w rozumieniu ustawy są - obok takich inwestycji jak np. wydzielanie gruntów pod drogi publiczne czy linie kolejowe - również „inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach”. Ustawodawca przewidział, że katalog zawarty w ustawie o gospodarce nieruchomościami nie jest katalogiem wyczerpującym. Dodatkowo, w przypadku tzw. specustaw to ustawodawca decyduje o tym, czy dana inwestycja stanowi inwestycję celu publicznego.

Przedmiotowe rozwiązania mają na celu zwiększenie elastyczności działania tak po stronie inwestora, jak i organów administracji publicznej podejmujących określone rozstrzygnięcia, uproszczenia procedury uzyskiwania tych decyzji oraz, co najważniejsze z punktu widzenia etapu przygotowania inwestycji, istotne skrócenie czasu uzyskania rozstrzygnięć przewidzianych Prawem geologicznym i górniczym.

Należy także podkreślić, że projekt ustawy został opracowany z wykorzystaniem doświadczeń i rozwiązań przyjętych w innych specjalnych ustawach inwestycyjnych, w szczególności w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. z 2020 r. poz. 1866), która reguluje analogiczne inwestycje w budowę bezzbiornikowych magazynów na paliwa gazowe.

UZASADNIENIE SZCZEGÓŁOWE

Art. 1

art. 1 ust. 2 pkt 1

Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 1 ust. 2 pkt 1, z uwagi na proponowane rozszerzenie katalogu strategicznych inwestycji w sektorze naftowym, proponuje się uzupełnienie definicji „infrastruktury niezbędnej do obsługi” o elementy wynikające z charakteru nowo dodanych inwestycji. Tym samym określono, że infrastrukturę niezbędną do obsługi stanowią obiekty, urządzenia, sieci lub instalacje służące do budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, użytkowania, zmiany sposobu użytkowania, eksploatacji lub rozbiórki – obok dotychczasowych rurociągów ropy naftowej oraz

produktów naftowych – także rurociągi solanki oraz wody technologicznej. Są to produkty uzyskiwane w procesie wydobywania soli kamiennej, których wytłaczanie, wtlaczanie oraz przesył powinna uwzględniać inwestycja w postaci budowy otworowej kopalni soli kamiennej na obszarze złoża soli kamiennej Lubień Kujawski, a także inwestycje w zakresie rozbudowy kawernowego podziemnego magazynu ropy naftowej i produktów naftowych w Górze.

Ponadto, proponowane brzmienie obejmuje również obiekty, urządzenia, sieci lub instalacje służące do budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, użytkowania, zmiany sposobu użytkowania, eksploatacji lub rozbiórki bezzbiornikowych pojemności na ropę naftową lub produkty naftowe wykorzystywane, jako magazyn, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 30 ustawy o zapasach ropy naftowej. Tym samym są to wszelkie elementy funkcjonalnie związane ze zbiornikami magazynowymi wraz z instalacjami przeładunkowymi wykorzystywanymi do przechowywania oraz przeładunku paliw, z wyłączeniem stacji paliw ciekłych, lub ropy naftowej, a także związane z bezzbiornikowymi pojemnościami przeznaczonymi do magazynowania ropy naftowej lub paliw.

W związku z projektowanym rozszerzeniem strategicznych inwestycji obejmującej budowę otworowej kopalni soli kamiennej na obszarze złoża soli kamiennej Lubień Kujawski, w tym budowę zakładu górniczego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 18 Prawa geologicznego i górniczego, definicja infrastruktury niezbędnej do obsługi również wymagała odpowiedniego uzupełnienia o zakład górniczy.

Proponowane rozszerzenie opisywanej definicji wynika z charakteru strategicznych inwestycji proponowanych do objęcia wykazem zawartym w załączniku do zmienianej ustawy. Dodatkowo, w przykładowym katalogu zawartym w definicji jako elementy infrastruktury, w projekcie ustawy proponuje się dodanie takich elementów jak ujęcia wody czy stacje zaworów (zasuw). W definicji posłużono się określeniami, które funkcjonują na gruncie jednej z ustaw podstawowych dla realizacji tego typu inwestycji, jaką jest Prawo geologiczne i górnicze.

art. 1 ust. 2 pkt 2

Projekt ustawy przewiduje rozszerzenie definicji inwestora. Obok dotychczasowej definicji obejmującej spółkę PERN S.A. proponuje się objęcie nowelizowaną ustawą również każdego podmiotu, który spełnia przewidziane w projekcie ustawy przesłanki

zawarte w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. b oraz c. Dodatkowo definicja inwestora jest dookreślona poprzez wykaz strategicznych inwestycji naftowych wymienionych w załączniku do ustawy.

art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. b

Proponuje się rozszerzenie zakresu nowelizowanej ustawy o podmiot prowadzący działalność w zakresie magazynowania produktów naftowych na podstawie koncesji udzielonej zgodnie z Prawem energetycznym lub magazynowania ropy naftowej, w pojemnościach bezzbiornikowych stanowiących magazyn, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 30 ustawy o zapasach ropy naftowej. Takie ujęcie definicji inwestora umożliwi objęcie ustawą podmiotu zobowiązanego do dostosowania PMRiP „Góra” do wymagań dostępności fizycznej zgromadzonych w tym magazynie zapasów interwencyjnych, określonej w art. 3 ust. 12 ustawy o zapasach ropy naftowej, a tym samym pozwoli na zrealizowanie celu projektu ustawy. Co za tym idzie, w celu zapewnienia sprawnej realizacji inwestycji zmierzających do poprawy bezpieczeństwa energetycznego (paliwowego) Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa powyżej, konieczne jest powierzenie roli inwestora takim podmiotom. Podmiotem, który spełnia przesłanki określone w tym przepisie jest PKN ORLEN S.A.

art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. c

W myśl projektu ustawy inwestorem może być także jednostka zależna w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 39 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”, dla której jednostką dominującą jest podmiot, o którym mowa w lit. b, której ten podmiot powierzył przygotowanie i realizację strategicznej inwestycji w sektorze naftowym objętych tą ustawą w całości lub w części. Proponowane brzmienie ma na celu umożliwienie przygotowanie i realizację strategicznej inwestycji w sektorze naftowym jednostkom zależnym od podmiotu będącego inwestorem w rozumieniu nowelizowanej ustawy (z wyłączeniem inwestora wskazanego w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. a). Zgodnie z ustawą o rachunkowości jednostką zależną jest jednostka będąca spółką handlową lub podmiotem utworzonym i działającym zgodnie z przepisami obcego prawa handlowego, kontrolowana przez jednostkę dominującą. W myśl zaś art. 3 ust. 1 pkt 34 ustawy o rachunkowości sprawowanie kontroli nad inną jednostką stanowi zdolność jednostki do kierowania polityką finansową

i operacyjną innej jednostki, w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z jej działalności. Proponowane rozwiązanie ma na celu zapewnienie możliwości podjęcia decyzji inwestorowi, czy dana inwestycja będzie realizowana bezpośrednio przez podmiot spełniający kryteria określone w pkt b projektowanej definicji „inwestora” albo jego jednostki zależne (spółki celowe). Takie ujęcie pozwoli uprawnionym podmiotom w sposób optymalny przygotować i zrealizować strategiczne inwestycje w sektorze naftowym objęte zakresem nowelizowanej ustawy, w szczególności w sytuacji, gdy do części zadań wymagane jest posiadanie specjalistycznych kompetencji i wypełnianie określonych wymagań np. dla działalności górniczej prowadzonej na potrzeby funkcjonowania magazynu kawernowego.

art. 4 ust. 1a

W celu potwierdzenia statusu jednostki zależnej od podmiotu, który sprawuje nad nią kontrolę, wniosek o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w sektorze naftowym powinien zawierać listę wspólników albo akcjonariuszy jednostki zależnej. Taki sposób wykazania stosunku zależności stosowany jest również w Prawie energetycznym we wniosku o udzielenie koncesji na wytwarzanie paliw ciekłych oraz koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą (art. 35 ust. 1c pkt 5 Prawa energetycznego). Dodatkowo jednostka zależna powinna dołączyć wykaz podmiotów sprawujących nad nią kontrolę albo współkontrolę w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 34 i 35 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, a także fakt powierzenia w części lub całości przygotowania i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym. Zasadniczo informacje zawarte w obu tych dokumentach przedkładanych wraz z wnioskiem będą wykazywać stosunek zależności. W przypadku jednak bardziej złożonej struktury właścicielskiej konieczne jest wskazanie także podmiotów sprawujących kontrolę lub współkontrolę.

art. 4 w ust. 3 pkt 16

Proponowane brzmienie art. 4 ust. 3 nowelizowanej ustawy zawiera zamknięty katalog opinii, które inwestor obowiązany jest dołączyć do wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w sektorze naftowym. Projekt ustawy określa nie tylko dodatkowe podmioty uprawnione do wydawania opinii, ale i zakres wydawanych opinii. W opiniach właściwe podmioty zobowiązane są odnieść się do przedstawionych

im przez inwestora rozwiązań, które zamieszczone zostaną we wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w sektorze naftowym.

Biorąc pod uwagę fakt, że niniejszy projekt rozszerza katalog o inwestycje z zakresu eksploatacji złóż kopalin oraz że przyjęte rozwiązanie, zgodnie z którym decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w sektorze naftowym ma być instrumentem całościowo regulującym kwestię lokalizacji inwestycji, konieczne również staje się przedstawienie stosownych dokumentów oraz opinii w przedmiocie warunków wykonywania działalności w zakresie wydobywania kopalin ze złóż. Rozwiązanie polegające na zastąpieniu opinią, o której mowa w proponowanym pkt 19 w ramach projektowanego art. 4 ust. 3, zgód bądź stanowisk właściwych organów nadzoru górniczego, w odniesieniu do terenów górniczych, na których prowadzone będą prace wydobywcze na złożu kopaliny, ma na celu usprawnienie postępowania przez jego przyspieszenie oraz wyeliminowanie sytuacji, w których ww. organy administracji dwukrotnie, w różnych formach, rozpatrywać będą musiały tę samą sprawę. Ze względu na konieczność przyspieszenia procesu przygotowania inwestycji w zakresie budowy otworowej kopalni soli kamiennej na obszarze złoża soli kamiennej Lubień Kujawski, niezbędna jest rezygnacja z uzyskiwania czasochłonnych uzgodnień wynikających z przepisów Prawa geologicznego i górniczego, na rzecz pozyskania opinii.

Proponuje się również dodanie opinii ministra właściwego do spraw energii w odniesieniu do inwestycji mogących oddziaływać na tereny zamknięte niezbędne dla obronności i bezpieczeństwa państwa, ustalone na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2020 r. poz. 276, z późn. zm.), oraz ich strefy ochronne, o których mowa w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2020 r. poz. 293, z późn. zm.).

Jednocześnie, w zakresie pkt 16 ustawy, który przewiduje wydawanie opinii przez Ministra Obrony Narodowej albo przez ministra właściwego do spraw energii, wskazuje się, że wymóg zasięgnięcia stosownej opinii powinien być skierowany wyłącznie wobec organu, który ustanowił teren zamknięty, na który oddziaływać będzie inwestycja.

art. 4 w ust. 4

Wydłużenie terminu z 14 do 21 dni na wydanie przez organ nadzoru górniczego opinii do wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w sektorze

naftowym, podyktowane jest złożonością i poziomem skomplikowania technicznego administracyjnych postępowań geologiczno-górnictwa, a co za tym idzie, potrzebą znacznych nakładów czasu i pracy celem wydania rzetelnej i kompetentnej opinii.

art. 6 ust. 3a

Proponowane przepisy mają na celu zapewnienie uwzględnienia potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa w procedurach związanych z budową inwestycji, proponowanych do objęcia przedmiotowym projektem ustawy, zlokalizowanych na terenach lądowych mogących wchodzić w kolizję z terenami zamkniętymi ustalonymi przez ministra właściwego do spraw energii, Ministra Obrony Narodowej oraz ich strefami ochronnymi, jak również postępowań dla inwestycji, których stroną są inni inwestorzy realizujący strategiczną inwestycję w sektorze naftowym na danej nieruchomości. Proponowane brzmienie przepisu dotyczącego obowiązku opiniowania przez ministra właściwego do spraw energii inwestycji mogących oddziaływać na tereny zamknięte, niezbędne dla obronności państwa, nie rozwiązuje problemów mogących potencjalnie wystąpić – związanych z obowiązującymi przepisami zmienianej ustawy – a dotyczącymi w szczególności postanowień art. 6 ust. 3 pkt 2-4 nowelizowanej ustawy, zgodnie z którym, w przypadku objęcia terenu zamkniętego wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w sektorze naftowym, z dniem doręczenia zawiadomienia o wszczęciu postępowania w tej sprawie, do czasu wydania tej decyzji, wstrzymywane jest wydawanie decyzji pozwolenia na budowę oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, itp.

art. 20a pkt 1

Propozycja stanowi ułatwienie proceduralne i jest odstępstwem od przyjętej w Kodeksie postępowania administracyjnego zasady zawiadamiania stron postępowania o decyzjach i innych czynnościach organu w formie pisemnej. Proponowane rozwiązanie stanowi usprawnienie postępowania administracyjnego w sprawie udzielenia koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż lub koncesji na podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji, zastępując, nałożony na organy obowiązek indywidualnego zawiadamiania stron o decyzjach i innych czynnościach, obowiązkiem zawiadomienia w drodze obwieszczeń zamieszczanych w Biuletynie Informacji Publicznej tych organów

oraz w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, w przypadku, gdy liczba stron postępowania będzie przekraczać 10. Należy przyjąć, że dodawany w projekcie przepis art. 20a, stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 41 ust. 3 Prawa geologicznego i górniczego, który przewiduje w tym zakresie alternatywę. Powołany przepis będzie stosowany odpowiednio.

art. 20a pkt 2

W celu przyspieszenia terminu ujawnienia udokumentowanego złoża kopaliny w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, proponuje się skrócenie terminu ujawnienia złoża w dokumentach planistycznych do 6 miesięcy od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej przez właściwy organ administracji geologicznej. Powołany przepis będzie stosowany odpowiednio.

art. 21 ust. 7 i 8

O każdym przypadku niewydania w terminie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji strategicznej inwestycji w sektorze naftowym organ właściwy do rozpatrzenia sprawy powinien zawiadomić strony postępowania, ministra właściwego do spraw środowiska i Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz, w zależności, których inwestycji decyzja dotyczy Pełnomocnika Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej albo ministra właściwego do spraw aktywów państwowych. Przedmiotowe uzupełnienie jest konieczne z uwagi na wykonywanie praw majątkowych i osobistych przysługujących Skarbowi Państwa w spółce PKN ORLEN S.A. przez ministra właściwego do spraw aktywów państwowych. Podobnie w odniesieniu do zawiadamiania o każdym przypadku nierozpatrzenia w terminie odwołania od ww. decyzji.

art. 25a

Zgodnie z proponowanym brzmieniem w przypadku strategicznej inwestycji w sektorze naftowym uprawnienie do wnioskowania o ustanowienie użytkowania górniczego z pierwszeństwem przed innymi, o którym mowa w art. 15 ust. 1 Prawa geologicznego i górniczego, oraz wyłączne prawo do korzystania z informacji geologicznej w celu ubiegania się o wykonywanie działalności, o którym mowa w art. 99 ust. 3 Prawa geologicznego i górniczego, przysługuje w terminie 5 lat od dnia doręczenia decyzji

zatwierdzającej dokumentację geologiczną złoża kopaliny. Uzasadniając proponowane rozwiązanie należy zwrócić uwagę na potrzebę zabezpieczenia inwestora przed prawnym unicestwieniem roszczeń o ustanowienie użytkowania górniczego z uwagi na upływ ustawowego terminu. Trzyletni termin prawa pierwszeństwa dla wnioskowania o ustanowienie użytkowania górniczego lub ustanowienia wyłącznego prawa do korzystania z informacji geologicznej, na rzecz inwestora strategicznej inwestycji w sektorze naftowym, który spełnia wszystkie ustawowe przesłanki określone w art. 15 ust. 1 lub w art. 99 ust. 2 i 3 Prawa geologicznego i górniczego, może okazać się okresem niewystarczającym, stąd propozycję polegającą na rozpoczęciu biegu wydłużonego pięcioletniego terminu, liczonego od dnia doręczenia wnioskodawcy decyzji zatwierdzającej dokumentację geologiczną złoża kopaliny, należy uznać za adekwatną do postawionego celu.

art. 25b

Nadrzędnym celem projektu jest zapewnienie możliwości sprawnej realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym, stąd projekt wprowadza również ułatwienia proceduralne określone w Prawie geologicznym i górniczym w zakresie zdynamizowania postępowań administracyjnych związanych z udzieleniem lub zmianą koncesji na wydobywanie soli kamiennej ze złoża metodą otworową oraz koncesji na podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji. Biorąc pod uwagę jak skomplikowane i czasochłonne potrafią być geologiczne postępowania koncesyjne, należy uwzględnić to ryzyko, jako istotne dla inwestora, w związku z czym zaproponowane rozwiązanie powinno w sposób znaczący przyspieszyć pozyskiwanie odpowiednich decyzji administracyjnych osadzonych na gruncie Prawa geologicznego i górniczego, niezbędnych do rozpoczęcia wydobywczych prac geologicznych oraz koniecznych do prowadzenia działalności związanej z podziemnym magazynowaniem substancji na obszarze złoża soli kamiennej Lubień Kujawski. Warto zauważyć, że w krajowym prawodawstwie funkcjonują już podobne, szczególne rozwiązania regulacyjne (tzw. ustawa terminalowa LNG z 2009 r.). Z uwagi na regulacyjne powiązanie kwestii zawarcia umowy o ustanowieniu użytkowania górniczego z procesem uzyskania i bytem prawnym koncesji geologicznej, zasadnym również jest zagwarantowanie większego bezpieczeństwa proceduralnego na rzecz inwestora, na wypadek przedłużającego się postępowania koncesyjnego. Usprawnienie polega na wydłużeniu terminu do dwóch lat

dla trwania warunku rozwiązującego określonego w art. 13 ust. 6 Prawa geologicznego i górniczego.

w art. 26 ust. 9, 9a i 10

Wskazana norma prawna wprowadza rozróżnienie w zakresie obowiązku ponoszenia opłat z tytułu ustanowienia użytkowania wieczystego. W zakresie strategicznych inwestycji w sektorze naftowym, wymienionych w pkt I wykazu określonego w załączniku do ustawy, opłaty z tytułu ustanowienia użytkowania wieczystego są naliczane i nakładane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Natomiast w zakresie strategicznych inwestycji w sektorze naftowym, wymienionych w pkt II wykazu określonego w załączniku do ustawy wskazano, że pierwszej opłaty i opłat rocznych z tytułu nabycia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości nie pobiera się, a nabycie prawa własności budynków, innych urządzeń i lokali znajdujących się na nieruchomościach, o których mowa w ust. 3, następuje nieodpłatnie. Celem takiej modyfikacji jest uniknięcie podwójnego ponoszenia przez inwestora realizującego inwestycje wymienione w punkcie II wykazu określonego w załączniku do ustawy, wydatków za dostęp do nieruchomości, tj. finansowanie z tytułu wywłaszczenia oraz finansowanie za ustanowienie na rzecz inwestora użytkowania wieczystego. Analogiczne lub bardzo zbliżone rozwiązania obowiązują już w innych ustawach przypadku realizacji inwestycji dotyczących linii kolejowych, inwestycji w zakresie budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego lub inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego.

Jednocześnie dokonano modyfikacji ust. 10 poprzez wskazanie, że w decyzji, o której mowa w ust. 8, ustala się warunki użytkowania wieczystego z zachowaniem zasad określonych w art. 62 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami i w art. 236 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny oraz kwotę należną za nabycie własności, z zastrzeżeniem ust. 9a.

art. 29 ust. 12 i 13

Projekt ustawy wprowadza modyfikację ust. 12 ograniczając tę normę prawną wyłącznie do inwestycji w sektorze naftowym wymienionych w pkt I wykazu określonego w załączniku do ustawy. W przypadku tych inwestycji inwestor o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. a pokrywa koszty ustalenia wysokości odszkodowania. Natomiast ust. 13

wskazuje, że inwestor, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. b i c pokrywa koszty odszkodowań jak i koszty ustalenia ich wysokości.

Zaproponowane rozwiązanie ma na celu odciążenie budżetu państwa, z którego znaczne środki mają zostać w najbliższym czasie przeznaczone na przeciwdziałanie skutkom gospodarczym wywołanych pandemią koronawirusa. Odnosząc się jednocześnie do kwestii wywłaszczenia i odszkodowanie, jakie za nie przysługuje to zaznaczyć należy, że zgodnie z art. 21 ust. 2 Konstytucji RP wywłaszczenie jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy jest dokonywane na cele publiczne i za słusznym odszkodowaniem. Konstytucja RP nie zawiera jednak definicji celów publicznych, jak również nie określa wprost kryteriów uznawania określonej okoliczności za cel publiczny (Jaworski J. [w:] Ustawa o gospodarce nieruchomościami. Komentarz, Jaworski, J., Prusaczyk, A., i inni, Warszawa 2020]. Właśnie cel publiczny umożliwia ingerencję w konstytucyjne prawo własności pod warunkiem, że wywłaszczenie jest za słusznym odszkodowaniem i jest proporcjonalne. Taką dopuszczalną formę ingerencji w prawo własności przewiduje specustawa naftowa.

art. 31a

Strategiczne inwestycje w sektorze naftowym, zawarte w pkt II wykazu określonego w projektowanym załączniku do ustawy, nie podlegają zwolnieniom z opłat takich jak opłata za wykonywanie przysługującego inwestorowi prawa do wejścia na grunty.

Inwestor realizujący strategiczne inwestycje w sektorze naftowym, o których mowa w pkt II projektowanego załącznika do ustawy ponosi te opłaty na zasadach ogólnych. Jednocześnie w zakresie strategicznych inwestycji w sektorze naftowym, o których mowa w pkt II projektowanego załącznika do ustawy, wprowadzono także obowiązek zapłaty przez inwestora odszkodowania, o którym mowa w art. 26 ust. 3, 4 i 12 oraz art. 28 ust. 2 ustawy.

art. 35 ust. 8 i 9

Krąg podmiotów, który jest zawiadamiany o każdym przypadku niewydania w terminie decyzji, o których mowa w art. 3 ust. 1 (decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w sektorze naftowym), art. 18 ust. 1 (pozwolenie na budowę strategicznej inwestycji w sektorze naftowym) i art. 19 ust. 1 (pozwolenie na użytkowanie strategicznej inwestycji w sektorze naftowym) ustawy, a także nierozpatrzenia w terminie odwołania

od tych decyzji, przez organ właściwy do rozpatrzenia sprawy, został rozszerzony o ministra właściwego do spraw aktywów państwowych w odniesieniu do decyzji dotyczących strategicznych inwestycji naftowych wymienionych w pkt II wykazu określonego w załączniku do ustawy. Minister właściwy do spraw aktywów państwowych wykonuje prawa majątkowe i osobiste przysługujące Skarbowi Państwa w spółce PKN ORLEN S.A.

Art. 2

Ponadto, proponuje się, aby do postępowań dotyczących strategicznych inwestycji w sektorze naftowym, wymienionych w pkt II wykazu określonego w załączniku do ustawy wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosowało się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Dodatkowo proponuje się, aby do wydanych decyzji i zawartych umów, o których mowa w art. 25b ustawy zmienianej w art. 1, zastosowanie miały przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, natomiast do uprawnień, o których mowa w art. 25a ustawy zmienianej w art. 1, uzyskanych przed dniem wejściem w życie niniejszej ustawy, zastosowanie miały przepisy tej ustawy. Proponowane przepisy przejściowe mają na celu przedłużenie odpowiednich terminów stanowiących ułatwienia inwestycyjne w odniesieniu do proponowanych do objęcia projektowaną ustawą inwestycji.

Art. 3

Zgodnie z projektem ustawy, ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.

Załącznik do ustawy – wykaz strategicznych inwestycji w sektorze naftowym

Szczegółowy zakres strategicznych inwestycji w sektorze naftowym polegających na dostosowaniu PMRiP „Góra” do wymagań dostępności fizycznej zgromadzonych w tym magazynie zapasów interwencyjnych, określonej w art. 3 ust. 12 ustawy o zapasach ropy naftowej, przewiduje:

- 1) rozbudowę lub przebudowę bezbiornikowych pojemności przeznaczonych do magazynowania ropy naftowej lub paliw wykorzystywanych jako magazyn w Górze wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi**

Wymagana rozbudowa lub przebudowa bezzbiornikowych pojemności przeznaczonych do magazynowania ropy naftowej lub paliw wykorzystywanych jako magazyn w Górze wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi powinna obejmować: budowę rurociągu solanki Janikowo-Góra, budowę rurociągu solanki Mątwy – Janikowo, budowę rurociągu solanki Przyjma – Janikowo, rozbudowę lub przebudowę rurociągu wody technologicznej Wójcin – Przyjma, wykonanie otworów eksploatacyjnych, w Kopalni Soli Góra i Kopalni Soli Mogilno oraz rozbudowę naziemnej infrastruktury technicznej, a także budowę rurociągu produktów naftowych Góra – Wielowieś, rozbudowę lub przebudowę rurociągu ropy naftowej Góra – Żółwieniec.

W zakresie inwestycji w łącznik paliwowy magazyn kawernowy w Górze – Wielowieś, który aktualnie jest wpisany do realizacji inwestycji po stronie dotychczas jedynego inwestora – spółki PERN S.A., proponuje się powtórzyć tę inwestycję także po stronie podmiotu magazynującego ropę i produkty naftowe w magazynie kawernowym tak, aby dać większą elastyczność w zakresie realizacji tej inwestycji zarówno po stronie PERN S.A., jak i po stronie podmiotu magazynującego ropę i produkty naftowe w magazynie kawernowym, którym jest PKN ORLEN S.A.

Wskazane inwestycje mają na celu zwiększenie wydajności rurociągowego systemu przesyłowego solanki oraz paliw, które umożliwią stabilne funkcjonowanie systemów magazynowych PMRiP „Góra”. Konieczne jest również zapewnienie odpowiednich połączeń rurociągami solanki infrastruktury znajdującej się w Janikowie, Przyjmie (Kopalnia Soli Mogilno) oraz Wielowski. Dodatkową funkcją rurociągu Góra - Janikowo będzie możliwość pracy rewersyjnej, umożliwiającej przesyłanie solanki do zakładów chemicznych z regionu lub pochodzącej z Kopalni Soli Lubień. W celu zwiększenia możliwości produkcji solanki w Kopalni Soli Góra oraz Kopalni Soli Mogilno niezbędne jest wywiercenie nowych otworów eksploatacyjnych solanki potrzebnej w procesach interwencyjnego wytlaczania ropy i paliw.

2) budowę otworowej kopalni soli kamiennej na obszarze złoża soli kamiennej Lubień Kujawski wraz z infrastrukturą niezbędną do jej obsługi

Budowa otworowej kopalni soli kamiennej na obszarze złoża soli kamiennej Lubień Kujawski wraz z infrastrukturą niezbędną do jej obsługi zapewni odpowiedni front solankowy niezbędny do zabezpieczenia pojemności w kawernowym PMRiP „Góra”, pod jego optymalne wykorzystanie do magazynowania zapasów interwencyjnych ropy naftowej i paliw ciekłych, co jest kluczowe w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa

energetycznego państwa oraz potrzeby zapewnienia długoterminowego utrzymania bilansu solanki na potrzeby krajowego przemysłu chemicznego. Brak realizacji tego projektu może przyczynić się do ograniczenia operacyjności i interwencyjności magazynu PMRiP „Góra”, co w konsekwencji może skutkować niewypełnieniem wymagań określonych w ustawie o zapasach ropy naftowej. W związku z niezbędnością zapewnienia bezpiecznego i stabilnego procesu tworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej i produktów naftowych oraz zapewnienia sprawności postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa, konieczne jest danie inwestorowi możliwości realizacji wyżej wymienionej inwestycji w uproszczonym trybie przewidzianym w projekcie ustawy.

3) budowę rurociągów ropy naftowej, produktów naftowych, solanki lub wody technologicznej w celu zmiany trasy istniejących rurociągów ropy naftowej, produktów naftowych, solanki lub wody technologicznej albo ich odbudowę, rozbudowę, przebudowę, remont, rozbiórkę lub zmianę sposobu użytkowania wraz z infrastrukturą niezbędną do ich obsługi

Proponowana do objęcia nowelizowaną ustawą strategiczna inwestycja w sektorze naftowym, o której mowa w pkt II projektowanego załącznika do zmienianej ustawy, przewiduje również budowę rurociągów ropy naftowej, produktów naftowych, solanki lub wody technologicznej w celu zmiany trasy istniejących rurociągów ropy naftowej, produktów naftowych, solanki lub wody technologicznej albo ich odbudowę, rozbudowę, przebudowę, remont, rozbiórkę lub zmianę sposobu użytkowania wraz z infrastrukturą niezbędną do ich obsługi. Zapewnienie sprawności działania systemu magazynowania kawernowego zapasów interwencyjnych wymaga nie tylko realizacji inwestycji polegających na budowie lub rozbudowie infrastruktury, ale i utrzymania już wybudowanych rurociągów w odpowiednim stanie. Tym samym konieczna jest stała modernizacja lub remonty (np. zwiększenie wydajności przesyłu) obecnych rurociągów ropy naftowej, produktów naftowych, solanki czy wody technologicznej. Wskazany zakres inwestycji jest motywowany potrzebą zachowania stabilności operacyjnej, bezpieczeństwa i ciągłości pracy ww. aktywów, a także potrzebą zapewnienia komplementarności istniejącej i nowo powstałej infrastruktury przesyłowo-magazynowej w perspektywie następnych kilkudziesięciu lat funkcjonowania tej strategicznej infrastruktury magazynowej.

Mając na uwadze rozwiązania przewidziane w projekcie ustawy, należy stwierdzić, że nie ma możliwości podjęcia środków alternatywnych w stosunku do uchwalenia ustawy.

II. Zgodność projektu z przepisami prawa Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

III. Przedstawienie projektu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

IV. Wpływ projektu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Planowane inwestycje mają na celu rozwój infrastruktury magazynowej i przesyłowej ropy naftowej, paliw ciekłych i innych produktów naftowych i są skierowane głównie do producentów i handlowców działających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

V. Obowiązek notyfikacji projektu ustawy

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

VI. Publiczne udostępnienie projektu

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt ustawy został zamieszczony w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny na stronie Rządowego Centrum Legislacji.